

Musikasteren egituraren aldaketa: bi asteburutako musika astea

Jon Bagüés

Fotografías: Iñigo Arizmendi

Musikaste 2013ko Amaierako kontzertua.

Musikasteren 40. urtemuga ospatu eta gero, lan talde antolatzaileak 2013an ekitaldiaren formulazioan aldaketa bat proposatu zuen: kontzertuak bi asteburutan zehar ospatzea, eta astean zehar jarduera pedagogikoak egitea. Saillkapen honen arabera ere musika edukiak bereizi dira, lehen asteburuan musika biziak lekua izan dute, hau da, bizirik dauden konpositoreek sortutako musikak entzungai izan ditugu, eta bigarren asteburuan berriz, Musikasteko formulazio klasikoaren baitan biltzen den musika, antzinako musika edo ganberakoa, koruen eguna eta amaierako kontzertuak izan ditugu. Lehen asteburuko kontzertuak ez dira soilik musika klasikokoak, XX. mendean zehar sortutako musika urbanoak ere egon dira: jazz musika eta pop-rock musika. Beste erakundeekin lankidetzat sustatzea garrantzitsua da Musikasterentzat, horrela musika garaikideko egunean Musikagileak-en (Euskal Herriko Musikagileen Elkarte) laguntza izan genuen, eta Jazz-aren egunean Musikeneren laguntza. Izan ere, Euskal Herriko goi-mailako musika ikastegiak, jazz departamentua du, eta musika genero hau etengabe hornitzen duen interprete promozio berriak sortzen dira urtero. Euskal Herriko Diskoetxeen Elkartearekin batera kontzertua antolatu nahi izan genuen, baina bertan

behera gelditu zen aurrekontu arazoengatik. Musikasteko hurrengo edizioetan egitasmoa gauzatzea gustatuko litzaiguke.

Espacio Sinkro

Vitoria-Gasteizeko musika garaikideko musika taldeak, Parisen bizi den Félix Ibarronodo oñatiarraren 70 urtemugako omenaldi moduan, bi piano eta perkusiorako musika programa proposatu zuen. Kalitate handiko kontzertua izan zen, izaera biziko autoreen lanak entzungai izan genituelarik: Sofia Martínez, Sergio Gutiérrez, Ramón Lazkano eta Guillermo Lauzurica, eta noski Félix Ibarrondorenak. Kontzertu ostean Félix-ek esan zigun, kontzertuan egoteko aukerarik izan ez zuen arren, entsegutan egon zela, eta Gasteizko taldeak egindako lanarekin oso gustura gelditu zela eta gogotik hunkigarria iruditu zitzaiola Musikasten interpretatu ziren obrak, bereziki 1971eko biak, Pariseko lehen urteetakoak, izan ere gaur egun egiten duen musikaren tankera hartu baitzien. Kontzertuaren aurretik mahai ingurua izan genuen ERESBILen Mikel Chamizok zuzenduta, non arratsaldeko kontzertuetako konpositoreekin euren obrei buruz hitz egiteko aukera izan genuen. Konposizio garaikideari buruzko hausnarketa interesgarria izan zen.



Schorndorf-eko musika eskolaren saxofoi taldea.



Musikaste 2013ko Musika garaikidea Ensemble Espacio Sinkro-ren eskutik.



Errenteriako Musika Kultur Elkarteko Banda.

Jazz-a Musikasteko ostiral gauean

2004ean estreinakoz, jazz musika entzungai izan genuen Musikasten Pirineos Jazz Orchestra-ren eskutik. 2009ko Musikasten Iñaki Salvador Trioren emanaldia izan genuen Mikel Laboaren omenez. Azken hamarkada honetan Musikasteko "Mugetan" atalak jazz estilo ezberdinetako interpreteen lanak bildu ditu. Aurten, Musikasteko formulazio berriarekin, Reunion Big Band taldearen emanaldia izan dugu. Musikeneko jazz departamentuko ikasle eta ikasle ohiez osatutako formazioa izan dugu gure artean. Musikastek Euskal Herriko jazz taldeei euren lanak aurkezteko lekua eskaini nahi die.

Organoa eta erlijio-musika

Bi urtetik hona, eta batez ere Jasokundeko Ama Mariaren Parrokiako organoaren zaharberritzearen ostean, Musikastek organorako musika programatzen du liturgiako testuinguruan interpretatua izan dadin. Honela, Isidro Alegría eta Martín Gorostidiren lanak entzungai izan genituen mezako atal ezberdinetan. Mezaren amaieran, kontzertu moduan, Xabier Sarasaren kora eta organorako obra eta Fernando Gonzaloren organorako pieza entzungai izan genuen, bi musikagileak bertan zeudelarik. Errenteriako Andra Mari Abesbatzak eta Loreto Aramendik emanaldi ezin hobea eskaini ziguten, modu honetan organoak parrokiaren baitan eskaintzen dituen aukerak argi ikusteko parada izan genuelarik.



Landarbaso Abesbatza Musikasteko Koruen egunean.



Musika Eskolen Emanaldia.



Ensamble Diatessaron, Donostia 1813 programan, Nagore Indakoetxea eta Jon Maya dantzariekin.

Sarriegi

Musikastek ezin izan du ahaztu Donostiako musikagile ospetsuenaren heriotzaren ehungarren urtemuga. Urte hasieran Donostiako inauteriak eta danborradako abestiak sortu zituen autore famatuari buruzko web orria kaleratu genuen. Foru Plazan bildu zen publikoak Udal Txistulari Bandak eta Errenteriako Musika Kultur Elkarteko Bandak eskainitako kontzertuaz gozatzeko aukera izan zuen.

Musikasteko kontzertu pedagogikoak

Aurten Errenteria Musikal-ek eskainitako laguntzari esker, Errenteriako 8-12 urteko ikasleei zuzendutako kontzertu pedagogikoen antolaketan salto kualitatibo bat emateko aukera izan dugu. Mikel Cañada pedagogoaren laguntza tekniko eta ideiarekin, Errenteriako ikastetxeetan unitate didaktikoa landu da, eta Musikasteko kontzertuaren aurretik 30 bisita baino gehiago egin dira, non edukiaz gain, kontzertuan erabiliko den musika tresnak ikusteko aukera izan duten.

Musika eskoletako ikasleen kontzertuak Xabier Olaskoaga plazan

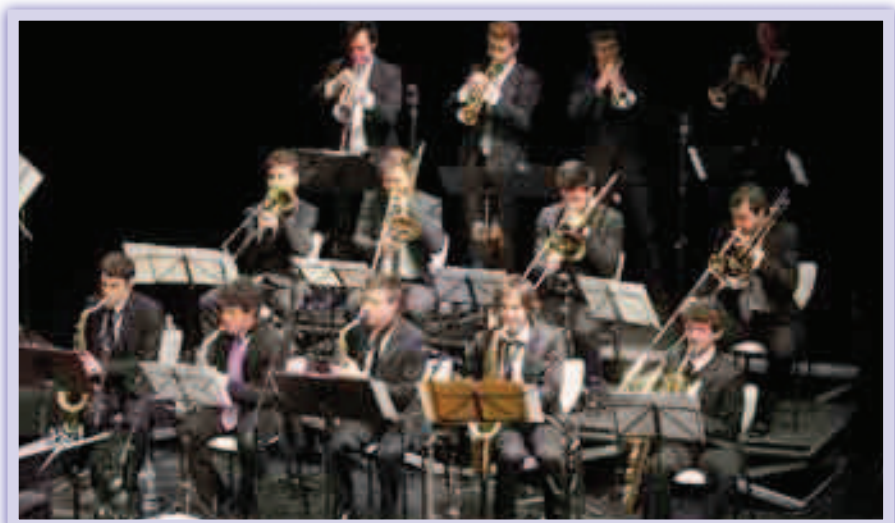
Azken urteetan Musikasteko arratsaldeetan musika eskoletako ikasleek kontzertuak eman izan dituzte Errenteria Musikal-ek antolatuta, eta aurtengoan kontzertu hauek inoiz baino difusio handiagoa izan dutela esan genezake. Musika eta mugimenduko txikien taldeez gain, dantzariak, talde instrumentalek eta bandek parte hartu zuten. Beste herrietatik etorritako taldeek ere parte hartu zuten, Lezo, Oiartzun, Usurbil eta Legazpikoek. Emanaldi hauek Gipuzkoako musika eskoletako termometroa direla esan daiteke. Aurtengoak, nazioarteko kontzertuak izan direla esan daiteke, izan ere Errenteriako Udalak eta Schondorf hirien arteko senidetze ekitaldi aprobetxatuz, bertatik etorritako saxofoi taldeak kontzertua eskaini baitzuen Xabier Olaskoaga plazan. Zorionak benebenetan Errenteria Musikal-i antolaketagatik eta fundamentuagatik!



"En torno a las publicaciones de música en el País Vasco", topaketa Musikenen.



Andra Mari Abesbatza Jasokundeko Elizan.



Reunion Big Band, Musikasteko Jazz egunean.

Euskal Herriko musika publikazioei buruzko topaketak

Aurten estreinako aldiz eta Musikeneren laguntzarekin, bi asteburuen arteko aste egunetan, Euskal Herriko musika publikazioei buruzko topaketak egin genituen. Sortzailearen ideia eta publikoaren bitarteko dokumentuei buruzko arazoaren inguruko hausnarketa izan zen topaketaren ildo nagusia. Alde batetik partiturak, bestetik grabazioak eta azkenik literatura eta musikari buruzko idatziak. Partituren gaia Juan Solaguren bilbotarrak, CM Ediciones Musikalesko arduradunak, aurkeztu zuen, berriki Eresbilen laguntzarekin José M^a Usandizagaren euskal musika herrikoari buruzko Laukotea kaleratu duena. Grabazioei buruzko arazoak Isasi Laukotean biola jotzen duen Karsten Dobbers-ek aurkeztu zuen, duela hilabete batzuk Andrés Isasiren

harizko laukote integralaren lehen diskoa kaleratu zuenak. Musikako literatura eta testuei buruzko musikologiako arazoa Itziar Larrinagak azaldu zuen, Francisco Escuderoaren obraren arrazoitutako katalogoa aurkeztu zuenak. Katalogoa online ikus daiteke Eresbileko web orrian autoreari dedikatutako atalean. Hiru arazo ezberdin, baina gauza asko partekatzen dutenak, eztabaida animatua sortu zuten eta etorkizunean ere gisa honetako topaketak egitea animatu zuten.

Donostia 1813: Musikaste 2013ko kontzertu berezi bat

Donostiako 1813ko gertakarien bigarren mendeurrenean musika klabean gogora ekarri nahi izan ditu Musikastek. Horretarako Ensemble Diatessaron-ek, hiru zatitan sailkatutako programa



Musikasteko Kontzertu Didaktikoa.



Errenteriako Udal Txistulari Taldea.



Musikagileak-ekin batera antolatutako mahai ingurua, Mikel Chamizo-ren ardurapean.

prestatu zuen. Lehen zatian hondamendiaren aurretik Donostian entzuten ziren abestiak entzungai izan genituen, bereziki garai hartan Santa Mariako musika kapera zuzentzen zuen Mateo Albénizen sonata. Bigarren zatian, Julitxu Gysling mezzosopranoak gogora ekarri zuen, tropa aliatuek egindako hiriaren suntsiketa, gertatutakoaren testigantzak entzungai izan genituen eta baita data haietan sortutako musikak ere. Kontzertuaren hirugarren zatian hiriaren berreraiketak Donostiako hiritarren artean sortutako giro baikorra gogora ekarri nahi izan zen, erromantizismo kutsuekin. "Hiru damatxo" doinuaren moldaketa eta aldaera ezberdinak, kontzertuaren elementu baterakorrek izan ziren. Jon Maya eta Nagore Indakoetxea dantzari bikainek maisutasunez dantzatu zuten soinean eramanez, Ramón Garciak sortutako Iraultza Taldearen jantzi zoragarriak. Kontzertu bikaina izan zen, bertako musikaltasunak eta ikusgarritasunak publikoa biziki hunkitu zuelarik.

Karnaba otxotetik ahots gazteko abesbatzetara

Musikasteko koruen eguna Karnaba otxoteak ireki zuen. Otxote honek 1965ean Errenteriako gazte talde batek sortutako otxotearen izena hartu du, eta bertako partaide den Iñaki Goñik, bi abesbatzetan abestu du... sortu zenetik 48 urte beranduago! Hamalau ahotsez osatua dagoen taldeak zaindutako ahots doinua eskaini zigun. Bi abesbatza gazteek erakutsi zuten bizitasunak, argi uzten du koru taldeek etorkizun handia dutela. Izan ere bi koruetako zuzendariak Musikenen ikasiak baitira. Formazioaren bikaintasunak bere fruituak eman ditu. Eta bereziki ahots berezi batek, Ainara Hernández-en ahotsak, liluratu gintuen eta oso etorkizun oparoa izatea opa diogu. Gure artean hiru alditan izan dugun Euskal Herriko Unibertsitateko Abesbatzak heldutasuna azaldu zuen zailtasun ugari zituzten obren interpretazioarekin. Landabaso abesbatzak amaiera eman zion kontzertuari hiru autoreren lanekin, horietako bat lituaniakoa, euskaraz idatzia Errenteriako Landabaso abesbatzarentzat, interpretatzeko nahiko zaila zena. Zalantza sortzen zaigu, mende aldaketarekin bat datorren berezko sonoritatea lortu al dute korurako abestien euskal musikagileek?

Musikaste 2013ko amaierako kontzertua

2013ko Musikasteko amaierako kontzertua Vitoria-Gasteizko Udal Bandak eskaini zuen Andra Mari Abesbatzarekin batera, biak Hilario Extremiana zuzendari eta musikagileak zuzendu zituelarik. Kontzertuan Rodrigo Santiago eta Jesús Guridiren obra klasikoak bateratzen ziren (Tomás Aragüés-ek egindako Diez melodías vascas-en egokitzapen bikainean), bai eta bizirik dauden konpositoreen lanak ere: Ruper Lekue edo Hilario Extremiana berarenak. Kontzertuari amaiera eman zion Luis de Arambururen Dantzari de Dantzarinera obrak, bai bandak eta baita koroak ere lan bikaina egin zutelarik. Kontzertuaren azken sorpresa Hilario Extremianak koro eta bandarako moldatutako Xalbadarren heriotzan abestia izan zen. Publikoari asko gustatu zitzaion.

Balantzea

- ♪ Euskal musikari buruzko zortzi mahai inguru.
- ♪ Euskal musikari buruzko hirurogei jardunaldi.
- ♪ Interpretatutako obrak: Idatzitako 2.192 obra 422 konpositorek idatzitakoa.
- ♪ Estreinaldi absolutuak: 323
- ♪ Parte hartu duten abesbatzak: 126
- ♪ Orkestra taldeak: 12
- ♪ Musika garaikideko taldeak: 16
- ♪ Antzinako musikako taldeak: 13
- ♪ Ganberako taldeak: 24
- ♪ Jazz taldeak: 12
- ♪ Musika gazteko taldeak: 16
- ♪ Besteak: 22

Eta Musikaste 2014

Musika garaikidearen babesa, musikagileak bere urtemugetan gogoratzea, eta interpretazioko balore berriak babestea izango dira hurrengo Musikasteren ildoak. Hurrengo Musikasten honako musikagileen mendeurrenak oroituko ditugu

• Heriotzaren II Mendeurrena II Centenario del fallecimiento

Francisco de la HUERTA (Borja, 1733-1814)
Manuel SOSTOA (Eibar, 1749-1814)

• Jaiotzaren II Mendeurrena II Centenario del nacimiento

Luis Florencio BIDAOLA MÚGICA
(Segura, 1814-1870)

• Heriotzaren I Mendeurrena I Centenario del fallecimiento

Pío ARANGUREN (Ikaztegieta, 1862-1914)
Valentín ZUBIAURRE (Garai, 1837-1914)

• Jaiotzaren I Mendeurrena I Centenario del nacimiento

Federico COBOS (Portugaleta, 1914-1974)
José M^a ARIZ (Pamplona, 1914-1975)
José M^a DÍAZ de TUESTA (Matauco, 1914-1984)
Antonino IBARRONDO (Oñati, 1914-1985)
Juan URTEAGA (Balmaseda, 1914-1990)
Pío IRAIZOZ (Pamplona, 1914-1991)
Ignacio M^a LOJENDIO (Sevilla, 1914-2002)
José M^a ZAPIRAIN (Pasai Antxo, 1914-2007)
Félix ARELLANO (Ablitas, 1914-1996)

Gehien bat korurako musika eta musika erlijiosoko eremuan nabarmendu ziren musikariak dira. Horien artean aipagarria da Valentín Zubiaurre, Garai-n jaiotzako musikagilea, Madrilgo ganbera errealean lan egin izan zuena. Urte honetan berriro ere kontzertu sinfonikoa egin nahiko genuke eta Errenteriako Musika Kultur Elkarteko Bandaren 150. urtemuga ospatuko dugu. Hauek izango dira 2014ean ospatuko dugun Musikasteko 42. edizioko programako ildoak. Programazioaren aurrerapena honako gunean kontsultatu daiteke:

<http://www.musikaste.com>